

**TEHNOLOGIJA, INFORMATIKA I OBRAZOVANJE
ZA DRUŠTVO UČENJA I ZNANJA**

6. Međunarodni Simpozijum, Tehnički fakultet Čačak, 3–5. jun 2011.

**TECHNOLOGY, INFORMATICS AND EDUCATION
FOR LEARNING AND KNOWLEDGE SOCIETY**

6th International Symposium, Technical Faculty Čačak, 3–5th June 2011.

UDK: 373.2:004

Stručni rad

**PRIPREMLJENOST VASPITAČA U OBLASTI TEHNIČKOG I
INFORMATIČKOG OBRAZOVANJA**

Lazar Stošić¹

Rezime: Današnja deca sve više odrastaju u novom okruženju. Ona pripadaju tzv. "audiovizuelnoj elektronskoj civilizaciji". Deca ulaze, kako u predškolskim ustanovama tako i u školama, sa popriličnim osnovnim znanjem u rukovanju savremenih IKT. Postavlja se pitanje kakvo je stanje sa obrazovanošću i pripremljenošću vaspitača da pravilno usmeravaju mališane u ovoj oblasti. Da li su i oni sami dovoljno pripremljeni i obučeni za tehnologije koje su prisutne i koje dolaze? U radu su prikazani rezultati jedne ankete sprovedene među 90 vaspitača koji su na dokvalifikaciji za vaspitače i koji imaju dugogodišnji radni staž u poslu vaspitača. Iz ponuđenih odgovora možemo uvideti kolika je spremnost vaspitača u primeni savremenih IKT i koliko oni stvarno koriste ove nove tehnologije.

Cljučne reči: IKT, vaspitači, primena, vrtić.

**PEDAGOGUES READINESS IN
TECHNICAL AND INFORMATION EDUCATION**

Summary: Today's children increasingly grow up in a new environment. They belong to the so-called. "Audiovisual e-civilization". Children are included in both the preschool and school, with quite a basic knowledge in handling modern ICT. The question is what is the state with educational and preparedness of teachers to properly direct the youngsters in this area. Whether they themselves sufficiently prepared and trained for the technology present and to come? This paper presents the results of a survey conducted among 90 teachers who have additional training for teachers and have long working experience in the business of educators. For one answer we can realize the willingness of teachers in adoption of ICT and how they really use this new technology.

Key words: ICT, educators, application, kindergarden.

¹ Dr Lazar Stošić, Visoka škola za vaspitače strukovnih studija, Aleksinac,
E-mail: lazarstosic@yahoo.com

1. UVOD

Primena IKT u radu na predškolskom uzrastu se vrlo teško prihvata. Razlog je najčešće neupućenost i neobrazovanost vaspitača. Ranije generacije vaspitača nisu se školovale za primenu savremenih tehničkih sredstava tako da nije ni strana odbojnost istih prema primeni i upotrebi savremenih tehničkih sredstava u predškolskim ustanovama. Odgovor i opravdanje da se nisu školovali za upotrebu ovih sredstava nije opravdan jer danas postoje popriličan broj seminara na kojima se mogu sami nastavnici i vaspitači uputiti a koji su sastavni deo njihovog stručnog usavršavanja. Da ne spominjemo elektronske seminare gde mogu učiti po svojoj želji u vremenu kada im odgovara, kako sinhrono tako i asinhrono. Nasuprot starijim generacijama, novije generacije dolaze, delimično ili potpuno, spremne da na pravilan način upute decu u svet primene računara koji postaje njihov svakodnevni drug.

Cilj primene savremenih tehničkih sredstava u vaspitno – obrazovnom radu vaspitača je da vaspitač iskoristi sve potencijale IKT-a u svakodnevnom vaspitno – obrazovnom radu kako bi stvorio pozitivan uticaj na dečiji razvoj. Detetu računar ne treba da bude drug niti da njega zamenjuje. Igra je sastavni deo detetovog života i socijalni život deteta se može ogledati samo u saradnji sa njegovim vršnjacima a nikako u virtuelnom svetu. Dete treba da kompetentno koristi računar kao sredstvo za igru, rad i učenje. Računari postaju život današnjeg sveta, tako da treba da se koristi u obdaništu i to pod nadzorom vaspitača. "Praksa pokazuje da se računar može koristiti u vrtiću kao medijum stvaralaštva, učenja i podsticaja. Računar je kod dece popularan. Dosadašnja iskustva pokazuju da deca vole da se igraju u grupama i na računaru. U principu, ako se računar koristi svakodnevno u vrtiću rad ne treba biti duži od 30 - 45 minuta. Kao i kod bilo koje druge igračke, takođe postoje periodi kada se igre i virtuelna okruženja za učenje teško koriste." [1] Napomenimo, primera radi, da je obdanište Archereau jedno od prvih u Parizu koji je dozvolilo deci da koriste računare (još od 1982. godine). Klub ADEMIR (Association pour le Développement dans l'Enseignement de la Micro-Informatique et des Réseaux) - Ademir (Asocijacija za razvoj obrazovanja mikro-kompjutera i mreže) je osnovana u ovoj školi od 1984, osnovana je od strane nastavnika i roditelja.[2]

2. METODOLOŠKI ASPEKT

2.1. PREDMET ISTRAŽIVANJA

Predmet istraživanja je utvrđivanje koliko su današnji vaspitači osposobljeni da koriste pogodnosti IKT-a. Za ovaj problem smo se odlučili i da bi saznali koliko su današnji vaspitači osposobljeni da putem računara olakšaju svoj svakodnevni rad.

2.2. CILJ ISTRAŽIVANJA

Cilj istraživanja je da se utvrdi koliko su vaspitači spremni da koriste računar i pogodnosti koje on pruža.

2.3. METODE ISTRAŽIVANJA

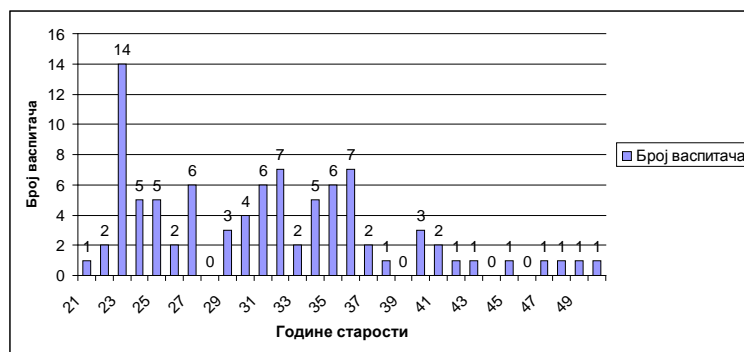
U ovom istraživanju kao instrument primenjen je upitnik koji je urađen za ovo istraživanje i koji je uslovljen ciljem i zadacima istraživanja, a tehnika istraživanja je anketiranje.

2.4. UZORAK ISTRAŽIVANJA

Istraživanje je obavljeno na Visokoj školi za vaspitače strukovnih studija u Aleksincu. Uzorak su činili vaspitači na dokvalifikaciji koji imaju višegodišnje radno iskustvo u predškolskim ustanovama. Ispitivanjem je obuhvaćeno 90 vaspitača (89 žena i 1 muškarac). 60% ispitanika, tj. njih 54 radi u predškolskim ustanovama. Vaspitači su iz različitih gradova i to: Aleksinac, Belotinac, Beograd, Bošnjane, Velika Plana, D.Trnava, Despotovac, Drenovac, Žitkovac, Zubin Potok, Jagodina, Kragujevac, Kuršumlja, Lebane, Medveđa, Niš, Paraćin, Prokuplje, Smederevska Palanka, Čičevac, Čačak...

2.5. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Iz dobijenih rezultata odvojicemo one koje smatramo najbitnije kao uvid u rešavanju cilja istraživanja. Odnos broja vaspitača i godine radnog staža ispitanika prikazan je u Grafikonu 1.

Grafik 1: Starost ispitanika u godinama radnog staža

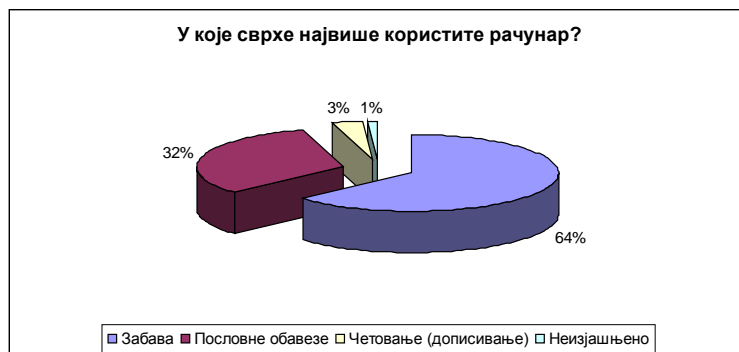
Odnos broja vaspitača i njihovog višegodišnjeg rada u predškolskih ustanovama prikazan je u Tabeli 1.

Tabela 1: Odnos radnog staža i broja vaspitača

Godine radnog staža	Broj vaspitača
Bez radnog staža	27
1 godina	1
2 godine	4
3 godine	5
4 godine	4
5 godine	8
6 godine	4
7 godine	2
8 godine	1
9 godine	1
10 godine	10
11 godine	4

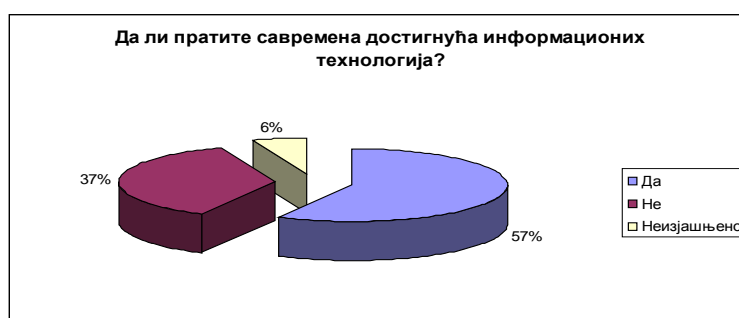
12 godine	4
14 godine	4
16 godine	1
20 godine	2
24 godine	1
25 godine	2
27 godine	1
2 meseca	1
3 meseca	2
4 meseca	1

O posedovanju računara su se izjasnila 87 vaspitača potvrdno dok su se 3 izjasnila da nemaju računar kod kuće. Na pitanje "U koje svrhe najviše koristite računar?", vaspitači su dali odgovore koji se mogu vizuelno videti na Grafikonu 2.

Grafik 2: Prikaz svrhe korišćenja računara

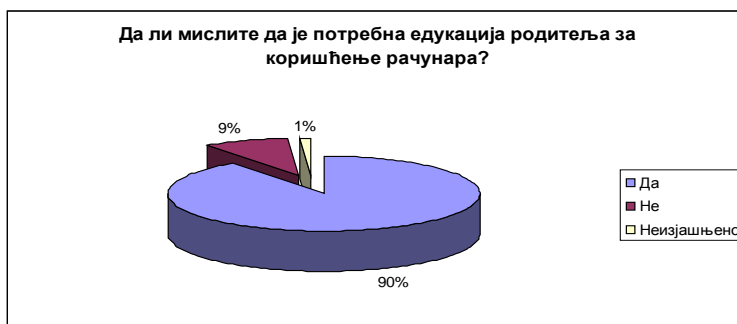
Iz grafikona se može videti da većina vaspitača koriste računar za zabavu (njih 64%) dok za poslovne obaveze se izjasnilo samo 32%. Pozitivna vest je ta što se 57% ispitanika izjasnilo da prate savremena dostignuća informacionih tehnologija. Njih 37% se izjasnilo da ne prate savremena dostignuća informacionih tehnologija. Njih 6% je ostalo neizjašnjeno. Vizuelno se taj odnos može videti na Grafikonu 3.

Grafik 3: Prikaz praćenja savremenih dostignuća informacionih tehnologija

Na pitanje "Da li mislite da je potrebna edukacija roditelja za korišćenje računara?"

ispitanici su se izjasnili na sledeći način (Grafikon4.).

Grafik 4: *Da li mislite da je potrebna edukacija roditelja za korišćenje računara?*

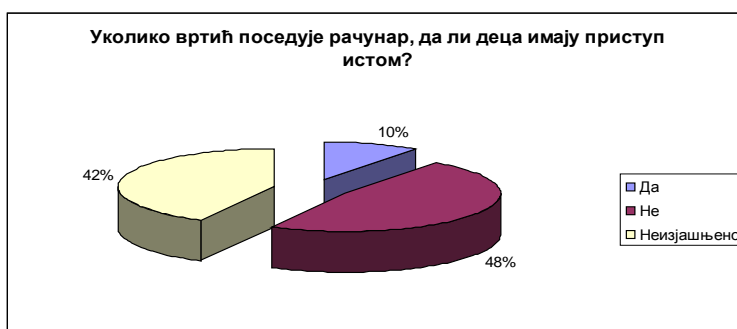
Njih 90% smatra da je potrebna edukacija roditelja za korišćenje računara. Iz navedenog se vidi da vaspitači smatraju da roditelji nisu dovoljno upućeni u korišćenje računara i da im je potrebna dodatna edukacija.

Poražavajući podatak je broj računara koji je na raspolaganju u vrtićima. Na postavljeno pitanje "Koliko računara imate na raspolaganju u vrtiću?" dobili smo sledeće odgovore – Tabela 2.

Tabela 2: *Koliko računara imate na raspolaganju u vrtiću?*

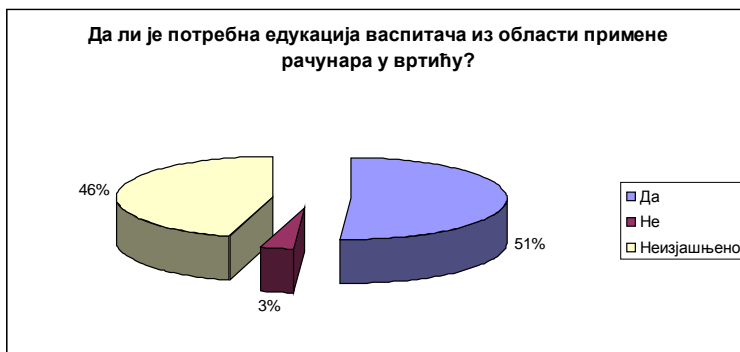
Број рачунара	Број изјашњених васпитача
0	29
1	14
2	4
5	1
Неизјашњено	42

Od navedenog broja računara koji imaju na raspolaganju u vrtiću svega 10% ispitanika se izjasnilo da deca imaju pristup istom. 48% se izjasnilo da deca nemaju pristup računaru dok njih 42% su ostala neizjašnjena.

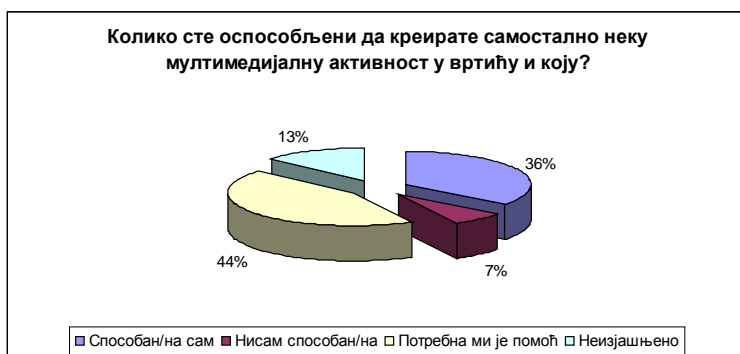
Grafik 5: *Da li deca imaju pristup računaru?*

Na pitanje "Da li je potrebna edukacija vaspitača iz oblasti primene računara u vrtiću?", vaspitači su odgovorili sledeće:

Grafik 6: *Da li je potrebna edukacija vaspitača iz oblasti primene računara u vrtiću*

Očigledno je da se veći deo vaspitača, njih 51%, izjasnilo da je potrebna edukacija. Tu činjenicu potvrđuje rezultati koji su dobijeni na pitanje "Koliko ste osposobljeni da kreirate samostalno neku multimedijalnu aktivnost u vrtiću i koju?"

Grafik 7: *"Koliko ste osposobljeni da kreirate samostalno neku multimedijalnu aktivnost u vrtiću i koju?"*

Da se aktivnost u vrtiću može realizovati korišćenjem multimedijalne prezentacije govori činjenica da se 85% ispitanika izjasnilo potvrdno. Samo 1% se izjasnilo da ne smatra da se u vrtiću ne može realizovati aktivnost korišćenjem multimedijalne prezentacije. Njih 14% je ostalo neizjašnjeno što se vidi iz Tabele 3.

Tabela 3: *Da sli smatrate da se aktivnost u vrtiću mogu realizovati korišćenjem multimedijalne prezentacije*

Da	Ne	Neizjašnjeno
76	1	13
85%	1%	14%

Mišljenje vaspitača za upotrebu računara u predškolskih ustanovama je pozitivno jer njih 69% smatra da je potrebno uvesti računare u predškolskim ustanovama. Njih 12% su izrazili negativan stav dok je 19% ostalo neizjašnjeno.

Po mišljenju vaspitača roditelji prihvataju korišćenje računara u predškolskih ustanovama. Samo 4% vaspitača smatra da roditelji ne prihvataju korišćenje računara u predškolskih ustanovama.

Zabrinjavajući podatak je taj da 57% vaspitača ne koriste neke od metoda elektronskog učenja. Samo njih 34% se izjasnilo da koriste neke od metoda elektronskog učenja. Njih 9% je ostalo neizjašnjeno. U Grafikonu 8 se može videti vizuelni prikaz izjašnjenih vaspitača.

Grafik 8: *Da li koristite neke od metoda elektronskog učenja*

Pored toga što ne koriste neke od metoda elektronskog učenja 52% ispitanika nije pohađalo neki kurs stručnog usavršavanja vezan za računare (Grafikon 9). Samo 24% ispitanika se izjasnilo da je pohađalo neki kurs stručnog usavršavanja vezan za računare.

Grafik 9: *Da li ste pohađali neki kurs stručnog usavršavanja vezan za računare*

3. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Iz navedenih podataka se da zaključiti da je pripremljenost vaspitača u oblasti tehničkog i informatičkog obrazovanja jako slab. Potrebno je izvršiti dalekosežna istraživanja da bi se dobili precizniji podaci. Dete predškolskog uzrasta usvaja informatička znanja i veštine na isti način kao što usvaja i ostala znanja. Vaspitač uz pomoć savremenih tehničkih sredstava vrši socijalnu interakciju između dece. Govori se da je najbolje da predškolske ustanove poseduju posebnu učionicu – informatička učionica, ali sada se misli drugačije. Danas je,

daleko bolje, da računar bude smešten u prostoriji gde borave vaspitači i deca. Upotreba IKT ne treba nikako da zameni brojne aktivnosti u predškolskim ustanovama već je potrebno da se njihovom upotrebom dete pravilno usmerava za dalju upotrebu IKT kao i da se ukažu prednosti i nedostaci upotrebe istih. Da bi decu uspeli da usmerimo na upotrebu savremenih tehničkih sredstava na pravi način potrebno je, pre svega, obučiti vaspitače kako bi na pravilan način mogli da usmeravaju dalje decu. To ćemo uraditi pre svega povećanjem broja stručnih seminara na kojima će vaspitači morati da potvrde ili usavrše svoja znanja.

4. LITERATURA

- [1] Aus: Palme, Hans-Jürgen (1999): Computer im Kindergarten - Was Kinder am Computer spannend finden und wie Erzieherinnen damit umgehen können. München: Don Bosco Verlag, posećeno 15.04.2011., <http://www.kindergartenpaedagogik.de/725.html>
- [2] Informatique à l'école maternelle, Michel Chabot, posećeno 15.04.2011., <http://www.epi.asso.fr/revue/73/b73p087.htm>